

مرکز مجاز امام صادق علیه السلام

جواهر البلاغه

ایجاز، اطناب و مساوات ۵

جلسه ۴۲

استاد رفعتی

ImamSadiq.tv

ImamSadiq.tv

ImamSadiq.tv

خاتمه علم معانی

برخی دیگر از مواردی که کلام، برخلاف مقتضای ظاهر می آید:

مورد اول (إلتفات): یعنی منتقل شدن از حالت تکلم، خطاب یا غیبت به دیگری؛ که با انگیزه‌هایی مثل: تفنّن در کلام، تنوع دادن به کلام (برای جذاب تر شدن کلام) و...؛ که ملاک ادراک آنها، ذوق سلیم است، انجام می‌شود.

ImamSadiq.tv

ImamSadiq.tv

ImamSadiq.tv صورّ عدول، در التفات

۱- عدول از تکلم به خطاب: وما لی لا أعبد الذی فطرنی و إلیه ترجعون.

۲- عدول از تکلم به غیبت: قل یا عباد الذین أسرفوا علی أنفسهم لا تقنطوا من رحمة الله.

۳- عدول از خطاب به تکلم: واستغفروا ربکم ثم توبوا إلیه إن ربی رحیم ودود.

۴- عدول از خطاب به غیبت: ربنا إنک جامع الناس لیوم لاریب فیہ إن الله لا یخلف المیعاد.

ImamSadiq.tv ۵- عدول از غیبت به تکلم: وهو الذی أرسل الریح بشریب یدی رحمته و أنزلنا من السماء ماء

طهورا.

۶- عدول از غیبت به خطاب: وإذ أخذنا ميثاق بنی اسرائیل لا تعبدون إلا الله.

مرکز مجاز امام صادق علیه السلام

مورد دوم (قلب): یعنی جابه جا کردن جایگاه دو کلمه در جمله.

مثال ۱: و مهمه مغبرة أرجاؤه – كأنّ لون أرضه سماؤه

مثال ۲: أدخلت الخاتم في أصبعي.

مثال ۳: عرضت الناقة على الحوض.

موارد سوم، چهارم و پنجم: ...

ImamSadiq.tv

ImamSadiq.tv

ImamSadiq.tv

ImamSadiq.tv

ImamSadiq.tv

ImamSadiq.tv

ImamSadiq.tv

ImamSadiq.tv

ImamSadiq.tv